

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

COOPERA
DUAL HIGHER EDUCATION IN MOLDOVA AND UKRAINE

COOPERA

INTEGRATING DUAL HIGHER EDUCATION IN MOLDOVA AND UKRAINE

GHID METODIC

**pentru studenți, mentorii din instituții și
mentorii din întreprinderi în cadrul
programului de formare profesională prin
învățământ dual**

Ghid Metodic pentru studenți, mentorii din instituții și mentorii din întreprinderi în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual este un livrabil în cadrul proiectului COOPERA "Integrating Dual Higher Education in Moldova and Ukraine", număr de referință 617490-EPP-1-2020-1-MD-EPPKA2-CBHE-SP, finanțat de către Uniunea Europeană prin intermediul programului Erasmus + 2014-2020, Acțiunea Cheie 2 - Consolidarea Capacităților in Domeniul Învățământului Superior.

„Acest proiect este finanțat de Comisia Europeană. Suportul financiar din partea Comisiei Europene pentru acest proiect nu constituie o andosare a conținutului care reflectă doar părerile autorilor, și Comisia nu poate purta răspundere pentru orice mod de utilizare a informației incluse în prezentul proiect de document.”

TABLE OF CONTENT

CUVÂNT INTRODUCTIV	4
1. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DUAL – BENEFICII ȘI OPORTUNITĂȚI ..	6
1.1. Scopul și obiectivele învățământului superior dual.....	6
1.2. Beneficii pentru studenți.....	8
1.3. Beneficii pentru universitate.....	9
1.4. Beneficii pentru companii.....	10
2. MANAGEMENTUL FORMĂRII PROFESIONALE A STUDENȚILOR	11
2.1. Selectarea studenților și a companiilor în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual	11
2.2. Drepturile și responsabilitățile studentului.....	12
3. ROLUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI AL MENTORULUI ACADEMIC	14
3.1. Procesul de studii în instituția de învățământ superior	14
3.2. Rolul mentorului academic din instituția de învățământ superior.....	15
4. ROLUL COMPANIEI ȘI AL MENTORULUI PROFESIONAL	17
4.1. Procesul de formare profesională la companie	17
4.2. Rolul mentorului profesional din companie.....	20
5. PROCESUL DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR STUDENȚILOR PROGRAMULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ PRIN ÎNVĂȚĂMÂNT DUAL	21
6. CALIFICĂRI ȘI COMPETENȚE PROFESIONALE	22
7. ACORDURILE DE COLABORARE CU COMPANIILE PARTENERE	23
8. INFORMAȚII UTILE	23
ANEXE	25

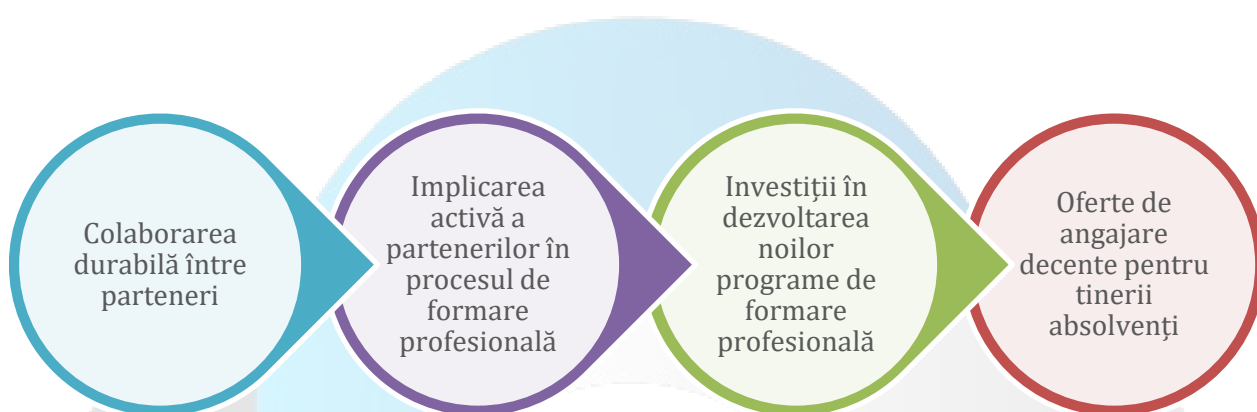

CUVÂNT INTRODUCATIV

„Studiază mai întâi știința și continuă apoi cu practica născută din această știință”

/Leonardo da Vinci/

CE REPREZINTĂ O COOPERARE DUALĂ

Ghidul de față este consacrat învățământului superior dual, adresându-se în special studenților, mentorilor din instituțiile de învățământ superior (mentor academic) și mentorilor din întreprinderi (mentor profesional).

Acest ghid este un instrument care vine drept suport pentru studentul înscris la programul de formare prin sistem dual, pentru mentorul din companie, desemnat de companie în mentorarea și asigurarea procesului de formare a studenților din învățământul dual și pentru mentorul din instituția de învățământ superior - cadru didactic, salariat al instituției de învățământ superior, responsabil de instruirea de profil a studentului. Este persoana care colaborează cu mentorul din companie în vederea coordonării și monitorizării procesului de formare profesională a studentului la agentul economic.

NB! *Procesul de instruire în învățământ dual se desfășoară în cadrul instituției de învățământ superior și al agentului economic.*

Învățământul dual în școala superioară reprezintă o formă alternativă de studii care, în cadrul pregătirii tinerilor specialiști, pune un accent semnificativ pe formarea competențelor practice în mediul real de muncă,

cu un grad înalt de implicare în acest proces al reprezentanților mediului de afaceri.

Sistemul de învățământ dual se bazează pe principiul complementar al studiilor în mediul academic și al formării în cadrul unei întreprinderi. Astfel, studenții au parte de două contexte de învățare: unul teoretic care se realizează la universitate, și unul practic la agentul economic.

Agentul economic încheie un contract de formare profesională cu studentul care stabilește perioada formării, durata și cuantumul remunerației. Alternarea celor două contexte creează un cadru de învățare dinamic și ajută la însușirea mai rapidă a materialului teoretic, prin aplicarea cunoștințelor în practică.

Anume de buna organizare a procesul de instruire prin sistem dual, depinde cât de bine se va integra studentul în companie, cât de bine și cât de rapid va deprinde și va îndrăgi specialitatea aleasă.

Studentul/a când intră în companie, are cunoștințe puține despre: coabitarea într-un colectiv cu persoane de diferite vârste (până acum era înconjurat de semenii săi); cum să se comporte corect în unele situații/conflicte; poate chiar nu înțelege care sunt așteptările de la el sau cum să comunice constructiv, cum să-și gestioneze propria viață.

Susținerea și suportul oferit la început de către studenților va sta la baza formării competențelor de specialitate și de relaționare cu colectivul pentru viitorii specialiști.

În cele ce urmează, vă prezentăm descrierea managementului formării profesionale a studenților, rolul instituției de învățământ și al mentorului academic, rolul companiei și al mentorului profesional, procesul de integrare a studentului în companie cu un set de instrumente care pot fi aplicate.

1. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DUAL – BENEFICII ȘI OPORTUNITĂȚI

1.1. Scopul și obiectivele învățământului superior dual

Fenomenele, care marchează mediul social și economic actual, precum și șomajul ridicat în rândul tinerilor au impus necesitatea unor modificări esențiale în sistemul educațional, care ar spori nivelul de angajabilitate al tinerilor. În același timp, cerințele de competență se schimbă: sunt necesare mai multe cunoștințe de nivel înalt, precum și competențe bazate pe experiență. În așa mod, obiectivul principal al învățământului dual (ÎD) este de a reduce decalajul dintre oferta mediului educațional și solicitările pieței muncii, sporind parteneriatele care implică instituții de învățământ superior (ÎS), întreprinderi și alte părți interesate relevante, cum ar fi organismele publice, Ministerul Educației și Cercetării, etc.

Obiectivele de bază ale învățământului dual sunt:

- ① consolidarea competențelor teoretice deținute de studenți pe domenii de studii în mediul real al unei companii/instituții;
- ① acumularea de noi cunoștințe și competențe definite de activitățile specifice pregătirii profesionale;
- ① stimularea și încurajarea competențelor profesionale în domeniile de studii prin validarea lor practică;
- ① stimularea creativității și inovării, adaptarea la noile condiții de pe piața muncii;
- ① activitatea în condițiile reale din companii;
- ① rezolvarea problemelor aplicative și de cercetare specifice domeniului;
- ① integrarea în echipe care desfășoară activități specifice domeniului;
- ① familiarizarea cu sarcinile de serviciu caracterizate prin termene impuse, procese de predare-preluare și evaluare a nivelului de calitate;
- ① realizarea concordanței între cunoștințele dobândite în facultate și cerințele efective la locul de muncă;
- ① dezvoltarea abilităților de comunicare cu membrii echipelor din companii;
- ① îmbunătățirea capacității de muncă;
- ① eficiență economică mai mare;
- ① asigurarea cu forță de muncă calificată conform cerințelor pieței muncii;
- ① asigurarea oportunităților de angajare după absolvire;

- asigurarea condițiilor pentru dobândirea și dezvoltarea competențelor profesionale;
- sporirea compatibilității și continuității între cerințele lumii profesionale și formarea inițială a studenților universitari;
- integrarea socială mai bună a tinerilor, asigurarea condițiilor de dezvoltare liberă a personalității pentru incluziunea socială.

Forma duală de studii se caracterizează, în esență, printr-o orientare practică sporită. Prin diversele activități din cadrul întreprinderii, studenții au posibilitatea să învețe cum să-și aplice practic cunoștințele teoretice și să le extindă. Totodată, implicarea lor în procesele companiei le permite să se familiarizeze cu domeniul lor de activitate în condiții reale. Studenții sunt introduși treptat în mediul de activitate profesională și învață cum să aplice cunoștințele teoretice, competențele și abilitățile obținute în timpul studiilor în cadrul activității practice la companie. În același timp, studenții își dezvoltă o identitate profesională prin familiarizarea cu viitoarea profesie, cu operațiunile cheie de lucru din domeniul lor de specialitate și cu diversele aspecte ale comunicării în cadrul companiei. În timpul practicii, studenții sunt integrați în procesele de lucru ale întreprinderii într-o măsură din ce în ce mai mare și dobândesc competențe în domeniul de activitate. Aplicând în practică cunoștințele teoretice, studenții învață cum să-și asume responsabilitatea pentru activitățile complexe de specialitate.

Scopul sistemului dual de studiu este ca studenții să fie implicați activ în procesele de luare a deciziilor din cadrul întreprinderii. De asemenea, este important ca responsabilitățile de muncă să contribuie la realizarea profesională, dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor. În acest fel, ei învață să examineze și să extindă cunoștințele lor teoretice și practice. O condiție obligatorie pentru aceasta este prezența în cadrul întreprinderii a personalului pregătit pedagogic (mentorii de la companie), competenți în domeniul lor de specializare și care pot oferi instruire continuă și supraveghere.

Mulți studenți au deja un loc de muncă în paralel cu desfășurarea studiilor la universitate. Acest loc de muncă le oferă posibilitatea să obțină o experiență în domeniul ales, să capete competențe profesionale și să se integreze mai ușor în câmpul muncii. Astfel, se accentuează necesitatea unui cadru organizat care să faciliteze prin practică aprofundarea cunoștințelor teoretice. Prin conlucrarea dintre mediul public și cel privat, dintre mediul academic și companii, sistemul educațional poate fi modernizat.

1.2. Beneficii pentru studenți

Nu există nicio îndoială că studenții pot beneficia de avantajele oferite de studiile duale. Studenții care aleg acest model de învățământ au posibilitatea de a obține abilități și competențe profesionale și transversale la locul de muncă într-un mediu profesional în paralel cu studiile la universitate, ceea ce asigură pentru ei o tranziție mai lină de la educație la o formare la locul de muncă și o posibilitate mai mare de angajare. Studiile duale combină formarea la locul de muncă cu educația academică, conducând la o calificare recunoscută la nivel național. În ciuda suplimentării volumului de muncă pentru studenți și necesitatea unei bune gestionări a timpului, beneficiile sunt incontestabile: învățământul dual sporește perspectivele de angajare, sprijină dezvoltarea personală și furnizarea abilităților necesare pe piața muncii.

Beneficiile pentru studenții care aleg forma învățământului dual sunt:

- ④ integrarea mai bună în câmpul muncii;
- ④ îmbinarea activităților de la universitate cu cele din companie, studentul fiind angajat și primind o remunerare;
- ④ obținerea unei experiențe de muncă într-un mediu profesional în paralel cu studiile la universitate;
- ④ salarii, burse, subvenții pe perioada studiilor;
- ④ oportunități de dezvoltare profesională;
- ④ experiență în domeniul de specializare;
- ④ capacitatea de orientare în carieră și de luare a deciziilor în cunoștință de cauză;
- ④ interacționarea cu profesioniști și personal din diferite departamente din companie;
- ④ dobândirea cunoștințelor, competențelor și abilităților necesare pentru activitatea profesională direct de la specialiștii din domeniu;
- ④ CV mai bun cu experiență valoroasă care duce la o posibilitate de angajare mai bună și lărgeste perspectivele de carieră;
- ④ motivație mai puternică pentru învățare, deoarece este mai clar ce e necesar de studiat pentru a deveni un specialist bun în domeniul ales;
- ④ gestionarea și organizarea mai bună a timpului;
- ④ dezvoltarea abilităților tehnice specifice și abilităților soft, cum ar fi rezolvarea de probleme și munca în echipă;
- ④ alegerea unor teme cu aplicabilitate practică pentru tezele de an, de licență, de master.

Competențele profesionale ale studenților din învățământul dual pot fi clasificate după cum urmează:

- competență tehnică: disponibilitatea și capacitatea de rezolvare a sarcinilor într-un mod orientat către rezultat, adecvat, metodic și independent în baza cunoștințelor și abilităților obținute în mediul academic și cel practic;
- competență socială: disponibilitatea și capacitatea de a înțelege relațiile și interesele sociale, precum și de a comunica cu persoanele din jur într-un mod responsabil;
- competența personală: capacitatea de a reflecta asupra dezvoltării personale;
- competență metodologică: aplicarea procedeelelor și tehnicilor care servesc la structurarea activităților de serviciu în cadrul grupului precum și dezvoltarea personalității și relațiilor sociale;
- cunoașterea proceselor de lucru: abilitatea de a se ocupa de probleme specifice în cunoștință de cauză, într-un mod relevant și productiv.

1.3. Beneficii pentru universitate

Indiferent de organizarea, structura și statutul juridic al educației duale, instituțiile de învățământ superior obțin beneficii recunoscute prin forma duală de studii:

- studenți tineri, foarte motivați, interesați, responsabili, eficienți, disciplinați și dedicați;
- studenți cu un nivel ridicat de angajament social în universitate (de ex. implicați în consiliile facultăților, Senat, participanți la expoziții, competiții, târguri ale locurilor de muncă etc.);
- studenți care au performanțe academice foarte bune (teze de an și de licență/master actuale, aplicabile în practică, utile pentru companii etc.);
- rate scăzute de abandon al studiilor;
- creșterea competitivității și sustenabilității prin îmbunătățirea ofertei educaționale orientate către nevoile reale ale pieței;
- actualizarea și revizuirea curriculumului în funcție de necesitățile pieței muncii;
- crearea de programe de studiu inovatoare în cooperare cu întreprinderile;
- asigurarea flexibilității procesului de învățare, diversitatea căilor de învățare și o mai bună inserție profesională a absolvenților;
- acces la tehnologii moderne și inovative de la întreprinderi;

- perspectiva de a participa activ și de a contribui la schimbările tehnologice din cadrul diferitelor întreprinderi.
- prin introducerea programelor de studii duale, instituțiile de învățământ superior au oportunitatea de dezvoltare inovativă în conformitate cu cele mai noi și moderne tehnologii, actualizarea conținuturilor programelor de studii, participarea activă la dezvoltarea economică și tehnologică a țării.
- cu forma duală de studiu, instituțiile de învățământ superior contribuie la o coordonare mai bună între sistemele de ocupare a forței de muncă și cele educaționale și la o legătură mai strânsă între învățământul vocațional și cel academic.
- un alt aspect important pentru instituțiile de învățământ superior este participarea acestora la elaborarea politicii educaționale în cadrul învățământului superior.

1.4. Beneficii pentru companii

În prezent, una dintre sarcinile principale în dezvoltarea resurselor umane în cadrul întreprinderilor este permisiunea și sprijinirea angajaților în tendința lor de a reacționa la provocările actuale într-un mod flexibil și în timp util. Numai în acest fel este posibilă asigurarea capacității întreprinderii de a supraviețui în ciuda concurenței puternice. Atât conceptul de formare profesională în sistemul dual, cât și învățământul superior dual fac parte din dezvoltarea resurselor umane și planificarea personalului în multe companii.

Problemele și constatările actuale referitoare la politica educațională, economia și organizarea muncii în sensul schimbărilor structurale sunt luate în considerare în dezvoltarea resurselor umane și planificarea întreprinderilor.

Companiile partenere în învățământul superior dual pot avea mai multe beneficii:

- acces la tineri cu potențial și interes față de industrie, cu o dublă calificare (calificare profesională și calificare universitară academică) într-un stadiu incipient;
- formare profesională în funcție de necesitățile reale ale companiei;
- predarea unor competențe cheie importante studenților în activitatea practică;
- perioadă lungă de familiarizare – există timp suficient pentru a determina domeniul optim de angajare pentru viitorii absolvenți;

- ◉ studenții sau absolvenții manifestă o loialitate puternică față de compania unde au efectuat practica;
- ◉ imagine publică pozitivă datorită implicării în educație și dezvoltare social-economică;
- ◉ transfer tehnologic și de cunoștințe prin parteneriat cu mediul academic;
- ◉ politică de resurse umane sustenabilă bazată pe abilități specifice și experiență;
- ◉ loialitate în politica de angajare și consolidarea culturii organizaționale;
- ◉ predictibilitate în ceea ce privește numărul de profesioniști disponibili, informație vitală pentru dimensionarea creșterii.

2. MANAGEMENTUL FORMĂRII PROFESIONALE A STUDENȚILOR

2.1. Selectarea studenților și a companiilor în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual

Studenții înmatriculați la un program de studii care prevede, pe lângă forma tradițională de studii și cea duală, au dreptul să opteze pentru studii duale. Selectarea studenților are loc conform următoarelor criterii:

- ◉ aprecierea motivației profesionale și abilităților de comunicare în cadrul unui interviu (convorbire) în fața comisiei formate din reprezentanții universității (responsabilul de program, cadre didactice, mentorul de la universitate etc.);
- ◉ nota medie de concurs, calculată în baza cerințelor pentru programul de studii respectiv (pentru programele de studii la care învățământul dual începe din anul I);
- ◉ nota medie anuală pentru anul de studii precedent (pentru programele de studii la care învățământul dual începe din anul II, III).
- ◉ Studenții admiși la forma duală de studii participă la întrunirile organizate de companiile cu care universitatea a încheiat acorduri de colaborare în învățământul dual și pot opta pentru formarea profesională la una dintre companii.

Studenții participă la un interviu organizat de reprezentanții companiei și universității. În cazul trecerii cu succes al interviului, studentul încheie cu compania un contract de formare profesională în învățământul dual (Anexa 1) și își desfășoară instruirea practică în cadrul companiei.

Compania asigură încadrarea studenților în toate procesele de formare profesională în conformitate cu curriculumul aprobat; remunerarea studentului; numește un mentor care are sarcina de a îndruma studentul pe parcursul practicii și îndeplinește toate cerințele stipulate în acordul de colaborare în învățământul dual dintre companie și universitate.

Cerințele generale cu privire la alegerea companiei pentru formarea profesională a studentului sunt următoarele:

- ❶ compania va deține o dotare corespunzătoare - logistică, tehnică și tehnologică necesară valorificării cunoștințelor teoretice și practice, dobândite de student în cadrul educației academice la universitate;
- ❷ compania va dispune de specialiști cu studii superioare în stare să coordoneze și să participe la desfășurarea formării profesionale a studenților și să evalueze rezultatele acestei instruirii (mentorii de la companie);
- ❸ activitățile desfășurate de student pe parcursul instruirii practice la companie vor asigura formarea competențelor profesionale necesare pentru muncă.

2.2. Drepturile și responsabilitățile studentului

Studenții care au încheiat contracte de colaborare cu companiile se prezintă la locul de formare profesională în termenii stabiliți, respectă regulamentul de ordine interioară impus de conducerea companiei, îndeplinesc conștiincios toate atribuțiile de serviciu, obținând cunoștințele și abilitățile necesare. La finalul formării studentul elaborează un raport privind activitățile realizate în cadrul companiei.

Studenții programelor de formare profesională prin învățământ dual au dreptul:

- ❶ să beneficieze de formarea profesională conform prevederilor curricula în scopul obținerii competențelor profesionale specifice programului de învățământ;
- ❷ să beneficieze de repaus zilnic și săptămânal;
- ❸ să beneficieze de egalitate de șanse și de tratament;
- ❹ să i se respecte demnitatea în muncă;
- ❺ să i se asigure securitatea și sănătatea în muncă;
- ❻ să beneficieze de vacanță pe perioada verii în conformitate cu planul-cadru prevăzut de universitate;
- ❼ să aibă acces la formare profesională suplimentară;

- ⦿ să beneficieze de servicii de consiliere, orientare și informare profesională;
- ⦿ să participe la procesul de evaluare în formarea profesională;
- ⦿ să participe la crearea și ameliorarea condițiilor de muncă și a mediului de lucru;
- ⦿ să beneficieze de protecție în cazul în care raporturile de lucru ale mentorului se suspendă sau încetează, iar acest lucru afectează direct pregătirea sa profesională;
- ⦿ să beneficieze de protecție în cazul lichidării companiei;
- ⦿ să beneficieze de dreptul la libera asociere în sindicate pentru apărarea drepturilor de muncă, a libertăților și intereselor sale legitime.
- ⦿ Studenții programelor de formare profesională prin învățământ dual au următoarele *responsabilități*:
- ⦿ să frecventeze cursurile la universitate și să fie prezent la formarea profesională în cadrul companiei;
- ⦿ să respecte indicațiile mentorului din cadrul companiei și de la universitate;
- ⦿ să realizeze sarcinile de muncă și să urmeze programul de formare profesională stabilit conform curriculumului;
- ⦿ să respecte disciplina muncii;
- ⦿ să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile companiei și să poarte răspundere pentru pricinuirea intenționată de pagube;
- ⦿ să păstreze integritatea materialelor didactice, a manualelor, a echipamentului tehnic, a utilajului, precum și a altor bunuri ale companiei puse la dispoziția studentului în cadrul formării profesionale;
- ⦿ să respecte prevederile regulamentului intern al companiei;
- ⦿ să manifeste loialitate față de companie în executarea atribuțiilor de serviciu;
- ⦿ să respecte cerințele de securitate și sănătate a muncii în cadrul companiei;
- ⦿ studentul, de asemenea, se angajează să nu folosească, în nici un caz, informațiile la care are acces în timpul formării profesionale despre companie sau clienții săi, pentru a le comunica unei terțe părți sau pentru a le publica, chiar după terminarea instruirii practice, decât cu acordul companiei.

3. ROLUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI AL MENTORULUI ACADEMIC

3.1. Procesul de studii în instituția de învățământ superior

Procesul de studii în cadrul programelor de formare profesională prin învățământ dual se desfășoară în baza planurilor de învățământ, elaborate în fiecare instituție de învățământ superior la ciclurile (licență și masterat) și specialitățile alese. Toate planurile de învățământ sunt racordate la recomandările Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED-F 2013), elaborate de Comisia europeană, Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG), 2015, prin implementarea componentelor: temporală, formativă, de acumulare și de evaluare prevăzute în Planul-cadru pentru studii superioare de licență (ciclul I), de masterat (ciclul II) și integrat, aprobat prin Ordinul MECC nr.120 din 10.02.2020 (***anexa planurilor de învățământ***).

Fiecare disciplină inclusă în planurile de învățământ este predată în baza unui curriculum al disciplinei, care cuprinde atât unitățile de conținut, cât și modul de organizare a procesului de predare-învățare, mecanisme de evaluare, obiectivele și performanțele pe care trebuie să le atingă studenții, exprimate în cunoștințe, competențe profesionale și transversale, abilități. Totodată, fiecare curriculum conține sarcinile concrete pe care studenții urmează să le realizeze individual în timpul instruirii practice în cadrul companiei.

Planurile de învățământ conexe formei duale de studii includ ore teoretice, realizate la instituția de învățământ (circa 60 %) și ore de instruire practică, realizate la companiile partenere (circa 40 %). Dar modelele de implementare ale planurilor de învățământ și de realizare a orelor teoretice și practice variază de la o instituție de învățământ superior la alta.

În procesul implementării programului de formare profesională prin învățământ dual instituția de învățământ superior se angajează:

- să elaboreze și să aplice procedura de admitere a candidaților în învățământul dual;
- să elaboreze planul de învățământ și curriculumul, în parteneriat cu companiile-partenere;
- să organizeze și să deruleze procesul de pregătire al studenților conform planului de învățământ;

- să asigure studenților instruirea teoretică necesară pe parcursul desfășurării programului de formare profesională prin învățământ dual;
- să selecteze și încheie acorduri de cooperare cu companiile partenere pentru asigurarea instruirii practice a studenților;
- să desemneze un mentor (mentorul academic), responsabil pentru monitorizarea pregătirii profesionale derulate la companie;

3.2. Rolul mentorului academic din instituția de învățământ superior

Mentoratul este una dintre cele mai vechi și cunoscute forme de intervenții și un mecanism de învățare non-formală, precum și un mod de interacțiune de lungă durată în diferite aspecte ale vieții. Mentoratul este un proces care se caracterizează prin relația dintre o persoană mai informată și mai experimentată și o persoană mai tânără și mai puțin experimentată. Un mentor oferă consiliere, îndrumare, instrucțiuni, contribuind la modelarea, dezvoltarea personală și profesională a tinerilor încadrați în procesul de studii. În ultimii ani, odată cu inițiativele Uniunii Europene vizând introducerea și implementarea formei duale de învățământ în sistemul de educație și formare profesională, problema personalității și pregătirea mentorilor a căpătat o semnificație considerabilă.

În sistemul învățământului dual, mentorul este desemnat din rândurile cadrelor didactice ale Departamentului, în cadrul căruia se regăsește programul de formare profesională prin învățământ dual. Orele de lucru ale mentorului academic sunt incluse în norma didactică și planul individual de activitate al acestuia. Mentorului academic îi revine misiunea de a asigura organizarea, desfășurarea și monitorizarea activității de instruire, teoretică și practică, a studentului, stabilind și dezvoltând o colaborare eficientă între instituția de învățământ și companiile partenere.

Atribuțiile mentorului academic în procesul de realizare a învățământului dual sunt stabilite de către instituția de învățământ superior la care acesta activează și includ:

A. În cadrul instituției de învățământ superior:

- a. participă la promovarea programului de formare profesională prin învățământ dual;
- b. contribuie la elaborarea planului de învățământ și curricula pentru programul de formare profesională prin învățământ dual;
- c. participă la selectarea studenților pentru programul de formare profesională prin învățământ dual;

- d. organizează, la începutul procesului de studii, o ședință de lucru cu participarea studenților, a reprezentanților instituției de învățământ și ai companiei în scopul selectării de către studenți a companiilor la care vor realiza orele de instruire practică;
 - e. participă la repartizarea studenților la companii, în baza deciziilor luate de comun acord de către instituția de învățământ, student și companie;
 - f. asigură cooperarea și conlucrarea instituției de învățământ cu companiile partenere în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual;
 - g. contribuie la asigurarea organizării, desfășurării și monitorizării activității de instruire a studentului în cadrul instituției de învățământ superior;
 - h. asigură suportul necesar procesului de instruire practică a studenților;
 - i. participă la elaborarea sarcinilor și planului de lucru de instruire practică a studentului la companie;
 - j. asigură organizarea și desfășurarea examenului de evaluare a rezultatelor instruirii practice obținute de către studenți;
 - k. participă la elaborarea temelor și subiectelor pentru probele de evaluare;
 - l. monitorizează activitățile studentului de efectuare a orelor practice la companiile partenere;
 - m. propune periodic modificări și ajustări la programul de formare profesională prin învățământ dual, în rezultatul monitorizării procesului de implementare a acestuia.
- B. În raport cu studentul:
- a. îndrumă studenții pe parcursul anilor de studiu, remediind toate dificultățile care apar în această formă de studiu;
 - b. ghidează studentul în procesul de implementare a planului de lucru de instruire practică, oferindu-i consultații, asistență, suport metodologic și informațiile necesare, clare și specifice;
 - c. urmărește frecvența /prezența studenților la orele teoretice și practice;
 - d. monitorizează situația academică a studentului, observând și analizând dinamica și progresele în procesul de învățare teoretică și instruire practică;
 - e. efectuează vizite de monitorizare a activității studenților la companie, pentru a evalua modul și condițiile de desfășurare a activităților practice;
 - f. analizează corectitudinea completării agendei formării profesionale a studentului;
 - g. urmărește respectarea normelor securității muncii de către studenți;
 - h. participă la evaluarea competențelor studenților obținute în rezultatul instruirii practice;

- i. planifică, după caz, programe de recuperare a unor ore practice, neefectuate de către student din cauza absențelor.
- C. În raport cu compania parteneră și mentorul profesional:
 - a. stabilește relații de colaborare cu mentorii profesionali de la companiile partenere;
 - b. colaborează cu mentorul profesional în vederea asigurării condițiilor necesare implementării, la companii, a programului de formare profesională prin învățământ dual;
 - c. monitorizează în permanență, împreună cu mentorul profesional, desfășurarea procesului de instruire practică a studentului la companie;
 - d. elaborează, de comun acord cu mentorul profesional programul de lucru și subiectele sarcinilor individuale, pentru realizarea instruirii practice a studenților;
 - e. verifică condițiile, respectarea termenelor și conținutului instruirii practice asigurate de către companie;
 - f. urmărește respectarea, de către agentul economic, a prevederilor contractului individual de formare profesională /instruire practică pentru fiecare student;
 - g. evaluează, împreună cu mentorul profesional, realizarea instruirii practice de către fiecare student.

4. ROLUL COMPANIEI ȘI AL MENTORULUI PROFESIONAL

4.1. Procesul de formare profesională la companie

Stabilirea procedurii de comunicare între companie și instituția de învățământ este un element foarte important în realizarea obiectivului de formare, încadrare în câmpul muncii și menținere a studenților din învățământul dual. Astfel, procesul de comunicare între acești actori trebuie să aibă un caracter permanent. Totodată, importantă este conexiunea studentului cu reprezentanții companiei în care alege să obțină o instruire practică în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual. Învățământul dual superior impune obligații suplimentare și pentru companiile implicate în acest proces. Anume companiei îi revine misiunea de formare a competențelor profesionale, sociale și individuale necesare pentru un viitor specialist calificat. Și aici un rol semnificativ îl are în special mentorul profesional, care poate să îi ajute pe studenți să se integreze mai ușor în companie și să înțeleagă mai bine specificul acesteia.

Pentru a crea o conexiune dintre student și companie, administrația și mentorul profesional pot utiliza diverse metode, **printre care:**

- ⦿ familiarizarea inițială cu activitatea entității economice;
- ⦿ urare de bun venit din partea conducerii întreprinderii;
- ⦿ discuții săptămânale;
- ⦿ o zi în afara întreprinderii;
- ⦿ repartizarea studentului la un alt angajat cu experiență într-un domeniu anumit pe o perioadă determinată de timp.

Familiarizarea inițială cu activitatea companiei: Cunoașterea companiei va facilita integrarea studentului în mediul organizațional, precum și sporirea loialității acestuia față de companie. Familiarizarea inițială cu activitatea companiei ajută studenții să cunoască mai bine compania, persoanele care activează acolo, să cunoască persoanele-cheie (directorul, managerul pe resurse umane, contabilul etc.) și, astfel, să înțeleagă cui și cu ce tip de probleme se pot adresa.

Este recomandabil ca mentorul profesional să explice care este misiunea și valorile companiei, cum și cu ce contribuie angajații la realizarea și, respectiv, consolidarea acestora. Descrierea istoriei organizației va evidenția eforturile depuse de colectivul de muncă pentru a obține performanțele actuale și poate impulsiona și stimula implicarea mai activă a studentului în activitățile companiei.

Din primele momente ale aflării studentului în companie, acesta trebuie informat despre regulile de securitate la locul de muncă, despre normele și regulamentele interioare ale companiei cu privire la disciplina la locul de muncă, despre cerințe specifice dacă acestea există, despre așteptările pe care le are compania de la noul angajat.

Urare de bun venit din partea conducerii întreprinderii: O întâlnire cu conducerea companiei, realizată într-o atmosferă caldă și prietenoasă, va contribui la formarea, la studenții învățământului dual, a unui sentiment de apartenență la companie și a unui angajament organizațional sporit. Mesajul de salut și urarea de bun venit evidențiază atitudinea pozitivă a companiei, a administrației și colectivului acesteia față de noii veniți. O astfel de întrunire va înlesni o înțelegere mai bună a misiunii întreprinderii, a activității desfășurate, a oportunităților de dezvoltare, dar, mai ales, a locului și rolului pe care îl au studenții nou-veniți în companie.

Este binevenit ca întruniri de acest gen să se organizeze periodic. Ele ar constitui un cadru prielnic pentru dialog și discuții, la care conducerea companiei ar afla părerile și impresiile studenților despre organizația în care

activează, ar putea primi propuneri de îmbunătățire a proceselor de muncă sau a condițiilor de lucru.

Discuții săptămânale: Scopul acestor întâlniri este de a crea un mediu prietenos de comunicare dintre studenți, membrii colectivului și administrația companiei, de cunoaștere de către studenți a întreprinderii, a specificului profesiei alese, de integrare a studenților în colectivul companiei, de discuție a abilităților și deprinderilor pe care ar trebui să le dezvolte un tânăr specialist pentru a crește în carieră. Este important ca aceste întâlniri să păstreze un format de discuții și nu de lecții/ prelegeri, studenții să fie ghidați în direcția identificării/sintetizării informației și deprinderilor noi învățate și să fie ajutați să înțeleagă dacă profesia aleasă li se potrivește. Pentru că ar putea fi destul de dificil pentru ei să deducă acest lucru, mentorul ar putea veni cu întrebări ajutătoare: Ce ați învățat nou legat de profesie astăzi sau în această săptămână? Cel mai interesant lucru pe care l-ați învățat în această perioadă? De ce ești mulțumit sau nemulțumit? Dacă ești nemulțumit, cum poți să redresezi situația? Anume în cadrul discuțiilor săptămânale studenții vor afla cum să facă față provocărilor cu care se pot confrunta, vor găsi răspunsurile la diverse întrebări, legate de procesul de instruire practică. Odată cu integrarea studentului în colectiv, întrunirile pot fi convocate mai rar, după necesitate.

O zi în afara întreprinderii: pentru a contribui la crearea unui climat prietenos și de coeziune între studentul învățământului dual și mentorul profesional se recomandă ca aceștia să participe împreună la diverse evenimente corporative. Ca exemplu poate servi „o zi petrecută în afara companiei. Astfel, pot fi organizate: activități de voluntariat, ieșiri comune „în oraș” - la pizza, cinema, concerte, spectacole, meciuri de fotbal, întreceri sportive etc. Aceste întâlniri pot fi pregătite inițial de mentor, dar treptat inițiate și de către studenți. Participarea la astfel de evenimente și a altor membri ai colectivului de muncă duce la consolidarea relațiilor interumane și ajută studentul să se integreze mai ușor în activitățile practice ale companiei, atât de ordin profesional, cât și personal. Comunicarea non formală cu direcția întreprinderii, cu colegii de lucru, cu mentorul va crea conexiunile de interes între ei și student și va spori gradul de angajament organizațional, gradul de satisfacție și a stării de bine a studentului.

Repartizarea studentului la un alt angajat cu experiență într-un domeniu anumit pe o perioadă determinată de timp: cu scopul deprinderii competențelor profesionale și de comportament în colectiv.

Mentorul profesional va identifica un angajat cu experiență care să furnizeze studentului stagiar informațiile cu privire la atribuțiile de la locul

de muncă. La început, studentul ÎD poate doar urmări procesul de lucru, apoi, treptat, să îi fie încredințate unele operații după principiul de la simplu la complicat (aplicarea instrumentului numit *shadowing*). Evident că, sarcinile, gradul de complexitate și perioada de timp vor fi stabilite individual pentru fiecare stagiar.

Tot mentorului profesional îi revine rolul de a comunica colectivului informațiile cu privire la student și să faciliteze acceptarea lui de către colectiv. Pe de altă parte, mentorul îi explică studentului regulile scrise și nescrise și/sau tradițiile deja existente din cadrul întreprinderii.

4.2. Rolul mentorului profesional din companie

Mentorul profesional trebuie să dețină un set de competențe profesionale și personale pentru a îndeplini sarcinile ce-i revin în această calitate. Sunt importante abilitățile lui de comunicare, flexibilitatea în interacțiune cu tinerii, răbdarea și dorința de a împărtăși din experiența profesională cu studenții.

Pe parcursul ghidării studentului, mentorul profesional trebuie să se implice în diverse activități și:

- să pregătească și să asigure desfășurarea eficientă a procesului de instruire practică în cadrul companiei, conform planului de învățământ aprobat și necesităților specifice ale entității;
- să ofere suport și ghidare în procesul de relaționare a studenților încadrați în învățământul dual cu angajații întreprinderii și cu responsabilii (mentorii academici) din instituția de învățământ.
- să contribuie la integrarea studenților în colectivul companiei și la familiarizarea studentului cu cultura corporativă a companiei;
- să creeze un climat favorabil de lucru și formare a studenților în cadrul companiei;
- să participe la formarea competențelor practice și la evaluarea acestora pe durata instruirii practice;
- să supravegheze studentul prin observarea modului în care rezolvă sarcinile;
- să propună tematica proiectelor și a tezelor de licență/master corelate cu necesitățile de dezvoltare ale companiei și domeniului de specializare oferit;
- să ofere informațiile necesare și la timp către conducerea companiei și a instituției de învățământ privind procesul de instruire, precum și schimbările intervenite;

- ☉ să intervină cu propuneri către conducerea companiei și a instituției de învățământ privind ajustarea procesului de studiu;
- ☉ să ofere răspunsuri la întrebările studenților sau să direcționeze către persoanele responsabile/competente aceste întrebări;
- ☉ să asigure prevenirea accidentelor.

5. PROCESUL DE EVALUARE A PERFORMANTELOR STUDENȚILOR PROGRAMULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ PRIN ÎNVĂȚĂMÂNT DUAL

Pe durata instruirii studenții pregătiți prin sistem dual trebuie să acumuleze numărul de credite necesar domeniului de formare și să susțină toate probele, conform planului de învățământ aprobat.

Fiecare curriculum disciplinar conține sarcinile concrete pe care studenții urmează să le realizeze atât în procesul de instruire teoretică la instituția de învățământ, cât și individual în timpul instruirii practice în cadrul companiei.

Examinarea curentă la disciplinele de specialitate, indicate în planul de învățământ se va realiza în cadrul instituției de învățământ de către cadrele didactice de specialitate. Totodată probele de evaluare curentă vor fi elaborate în colaborare cu reprezentanții companiei și în corespundere cu necesitățile pentru programul de formare. Se evaluează atât nivelul de dobândire a competențelor profesionale, cât și comportamentul și modalitatea de integrare a studentului în activitatea profesională la companie (disciplină, punctualitate, responsabilitate în rezolvarea sarcinilor, respectarea regulamentelor interne ale companiilor).

Formarea profesională la companie va fi recunoscută doar dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- ☉ studentul a realizat toate sarcinile de lucru și a obținut competențe relevante pentru domeniul de specializare;
- ☉ studentul a respectat indicațiile mentorului academic și ale mentorului profesional.

Tematicile proiectelor/tezelor de an și a tezelor de licență/master vor fi elaborate în colaborare cu specialiștii delegați din companie și aprobate anual de către departamentul de profil.

Susținerea proiectelor/tezelor de an și a tezelor de licență/master va avea loc în cadrul unei comisii compusă din cadrele didactice din instituția de învățământ și specialiștii din compania parteneră, conform unor criterii bine definite. Pentru studenții programelor duale un criteriu de evaluare relevant va fi axat pe identificarea soluțiilor viabile și eficiente de soluționare a problematicii analizate din cadrul companiei partenere. Toate soluțiile identificate de către studenții programelor duale și preluate în aplicare de către companie vor fi obiect de proprietate intelectuală a instituției sau companie.

Studentul este obligat pe perioada studiilor să respecte obligațiile asumate atât în raport cu instituția de învățământ, cât și compania parteneră, care sunt stipulate în ambele documente: contractul de studii și contractul de formare profesională în companie.

Promovarea studentului în următorul an de studii se va realiza în baza rezultatelor academice acumulate, precum și în baza frecvenței (numărul de ore prezențiale la ambele locuri de învățare).

Exmatricularea studentului de la programul dual poate avea la loc solicitarea companiei sau a instituției de învățământ superior, și se realizează în baza rezultatelor nesatisfăcătoare obținute pe durata studiilor (semestrului), absențelor nemotivate acumulate în proporție semnificativă în ambele locuri de pregătire (instituția de învățământ și companie); nerespectării obligațiilor contractuale cu instituția de învățământ superior și companie și/sau în cazul aducerii prejudiciului activității/imaginii acestora.

6. CALIFICĂRI ȘI COMPETENȚE PROFESIONALE

Conform planurilor de învățământ pentru programele de formare prin sistem dual, studenții vor obține aceeași calificare ca și studenții la programe tradiționale.

Competențele profesionale vor fi dezvoltate în corespundere cu standardul de competență și de calificare pentru domeniile date de pregătire. **(trebuie descrise în dependență de programul de studiu)**

7. ACORDURILE DE COLABORARE CU COMPANIILE PARTENERE

Procesul de formare se va realiza în bază legală cu obligații și responsabilități clare pentru toți actorii implicați: student, instituția de învățământ și compania.

Întru asigurarea bunei desfășurări a procesului de pregătire studentul va semna 2 contracte: unul cu instituția de învățământ și altul cu entitatea economică - partener.

Contractul cu compania este unul individualizat care poate fi completat de către aceasta cu obligații, responsabilități și beneficii suplimentare pe care studentul trebuie să le studieze și eventual, să le consulte cu un jurist. Condițiile colaborării dintre student și companie pot fi negociate de către ambele părți.

8. INFORMAȚII UTILE

La moment cadrul legal din Republica Moldova reglementează formă de învățământ prin sistem dual doar pentru învățământul profesional tehnic prin Legea nr.110 - Legea privind Învățământul dual, din 21 aprilie 2022.

Totodată exista diverse surse de informare despre această formă de pregătire utilizată în alte țări și exemple de succes în Republica Moldova la nivelul învățământului profesional tehnic pe care vă propunem să le consultați:

1. Legea nr. 110 Cu privire la Învățământul dual. <https://monitorul.gov.md/ro/monitor/2449>
2. The Report of companies needs for Dual Higher Education in the Republic of Moldova and Ukraine. <https://coopera-project.ase.md/>
3. Dual Studies in Austria join forces — St. Pölten University of Applied Sciences (fhstp.ac.at)
4. Dual studies: How to secure the best career opportunities (semestra.ch)
5. Dual Study programmes: An effective symbiosis of theory and practice. https://www.ub-cooperation.eu/pdf/cases/W_Case_Study_Duales_Studium.pdf
6. Hesser W. (2018). Implementation of a dual system of higher education within foreign universities and enterprises (1st ed.). Hamburg.

7. Integrated programs: a combination of theory and practice.
<https://www.whu.edu/en/programs/bachelor-program/advantages-of-an-integrated-program>
8. Krüger, K., Molas, A., Jiménez, L. (2019). Dual studies in university higher education. [Discussion paper 2019/02]
https://www.academia.edu/41105126/Dual_studies_in_university_higher_education_Estudios_duales_en_educaci%C3%B3n_superior_universitaria
9. More Job Opportunities for Palestinian Youth – Dual Studies.
<https://www.giz.de/de/downloads/giz2022-en-mjoi-dual-studies.pdf>
10. Study German Dual Programmes at the University of Europe for Applied Sciences (ue-germany.com)

ANEXE

Anexa 1.

CONTRACT
DE FORMARE PROFESIONALĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DUAL
A STUDENȚILOR DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR
CICLU I - Licență

_____2022

Părțile, _____, IDNO _____, având _____ (agentul economic/autoritatea publică)

sediul în _____, în persoana _____, care acționează în baza Statutului, denumită în continuare „Companie”, și _____, IDNP _____, domiciliat în _____, denumit în continuare „Student”, au încheiat prezentul Contract de formare profesională în învățământul dual (în continuare „Contract”) privind următoarele.

I. OBIECTUL CONTRACTULUI

- 1.1. Prezentul Contract reglementează relațiile dintre Companie și Student.
- 1.2. Statutul de student în învățământul dual este obținut din momentul semnării contractului de formare profesională în învățământul dual cu Compania.
- 1.3. În conformitate cu prevederile prezentului Contract, Student se obligă să urmeze formarea profesională, activând pentru și sub autoritatea Companiei și respectând regulamentul intern al acestuia, iar Compania se obligă să îi asigure toate condițiile necesare formării profesionale potrivit programului de studiu _____, precum și remunerația de formare profesională.
- 1.4. Studentul urmează să-și dezvolte competențele în conformitate cu curriculumul aprobat la programului de studiu _____.
- 1.5. Pregătirea Studentului urmează să fie coordonată de _____, în calitate de mentor.

1.6. În cadrul executării prezentului Contract, există următoarele riscuri specifice locului de desfășurare a activităților practice și teoretice: _____

II. LOCUL DE DESFĂȘURARE A FORMĂRII PROFESIONALE

ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DUAL

Locul de formare a Studentului este _____.

(locul din cadrul Companiei unde se va desfășura formarea profesională)

III. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE STUDENTULUI:

3.1. *Studentul are următoarele drepturi:*

- 3.1.1. să beneficieze de formarea profesională conform prevederilor curricula în scopul obținerii competențelor profesionale specifice programului de învățământ;
- 3.1.2. să beneficieze de repaus zilnic și săptămânal;
- 3.1.3. să beneficieze de egalitate de șanse și de tratament;
- 3.1.4. să i se respecte demnitatea în muncă;
- 3.1.5. să i se asigure securitatea și sănătatea în muncă;
- 3.1.6. să beneficieze de vacanță pe perioada verii în conformitate cu planul-cadru prevăzut de instituția de învățământ superior;
- 3.1.7. să desfășoare activități practice în perioada vacanței de vară pentru dezvoltarea abilităților practice;
- 3.1.8. să aibă acces la formare profesională suplimentară;
- 3.1.9. să beneficieze de servicii de consiliere, orientare și informare profesională;
- 3.1.10. să participe la procesul de evaluare în formarea profesională;
- 3.1.11. să participe la crearea și ameliorarea condițiilor de muncă și a mediului de lucru;
- 3.1.12. să beneficieze de protecție în cazul în care raporturile de lucru ale mentorului se suspendă sau încetează, iar acest lucru afectează direct pregătirea sa profesională;
- 3.1.13. să beneficieze de protecție în cazul lichidării Companiei;
- 3.1.14. să beneficieze de dreptul la libera asociere în sindicate pentru apărarea drepturilor de muncă, a libertăților și intereselor sale legitime.

3.2. *Studentul are următoarele obligații:*

- 3.2.1. să frecventeze cursurile la instituția de învățământ superior și să fie prezent la formarea profesională în cadrul Companiei;

- 3.2.2. să respecte indicațiile mentorului din cadrul Companiei, precum și pe cele ale mentorului din instituția de învățământ superior;
- 3.2.3. să realizeze sarcinile de muncă și să urmeze programul de formare profesională stabilit conform curriculumului și/sau, după caz, să îndeplinească atribuțiile ce îi revin în cadrul Companiei;
- 3.2.4. să respecte disciplina muncii;
- 3.2.5. să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile Companiei și să poarte răspundere pentru pricinuirea intenționată de pagube Companiei;
- 3.2.6. să păstreze integritatea materialelor didactice, a manualelor, a echipamentului tehnic, a utilajului, precum și a altor bunuri ale Companiei puse la dispoziția Studentului în cadrul formării profesionale;
- 3.2.7. să respecte prevederile regulamentului intern al Companiei;
- 3.2.8. să manifeste loialitate față de Companiei în executarea atribuțiilor de serviciu;
- 3.2.9. să respecte cerințele de securitate și sănătate a muncii în cadrul Companiei;
- 3.2.10. să respecte secretul comercial.

IV. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE COMPANIEI

4.1. Companiei are următoarele drepturi:

- 4.1.1. să stabilească sarcinile corespunzătoare pentru fiecare Student, în condițiile programului de formare profesională stabilit în fișa de formare;
- 4.1.2. să dea dispoziții cu caracter obligatoriu pentru Student, sub rezerva legalității acestora;
- 4.1.3. să exercite controlul asupra modului de îndeplinire a sarcinilor de către Student;
- 4.1.4. să constate comiterea abaterilor disciplinare și să aplice sancțiunile corespunzătoare, potrivit legii și regulamentului de ordine internă.

4.2. Compania are următoarele obligații:

- 4.2.1. să asigure condițiile corespunzătoare pentru instruirea Studentului;
- 4.2.2. să achite Studentului remunerația de formare profesională;
- 4.2.3. să asigure condițiile necesare pentru ca mentorul să-și îndeplinească sarcinile în ceea ce privește formarea profesională a Studentului;
- 4.2.4. să informeze Studentul cu privire la condițiile de lucru și să-l instruiască în materie de securitate și sănătate în muncă, inclusiv prevederile regulamentului intern;
- 4.2.5. să participe, împreună cu instituția de învățământ superior, la soluționarea situațiilor de litigiu sau conflict dintre Student, mentor, după caz, și să identifice cea mai adecvată soluție pentru remedierea situațiilor respective;
- 4.2.6. să informeze instituția de învățământ superior despre evoluția și modul de realizare a programului de formare profesională în învățământul dual;
- 4.2.7. să asigure confidențialitatea datelor cu caracter personal ale Studentului;
- 4.2.8. să asigure accesul gratuit al Studentului la servicii medicale, inclusiv efectuarea examenului medical periodic;

- 4.2.9. să asigure Studentului continuarea formării profesionale, în cazul în care activitatea mentorului se suspendă sau încetează;
- 4.2.10. să nu îl antreneze pe Student în prestarea unor activități ce nu au legătură cu programul de studiu pentru care se formează;
- 4.2.11. să nu împiedice frecventarea de către Studentului a cursurilor la instituția de învățământ superior;
- 4.2.12. să elibereze Studentului, la cerere, o referință de student în învățământul dual;
- 4.2.13. să participe la susținerea examenului și/sau tezei de licență în învățământul dual al Studentului prin delegarea a cel puțin unui reprezentant în calitate de membru al Comisiei de evaluare.

V. SALARIZAREA STUDENTULUI

- 5.1. Compania achită Studentului remunerația de formare profesională în sumă de ____ lei. La această sumă se adaugă alte sporuri/suplimente/adaosuri _____. În cazul în care remunerația de formare profesională se va achita în funcție de numărul de ore lucrate, se va indica în mod expres.
- 5.2. Remunerația de formare profesională se achită lunar Studentului la data de _____.

VI. RESPONSABILITATEA PĂRȚILOR, SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

- 6.1. Părțile poartă răspundere pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor rezultate din prezentul Contract în conformitate cu legislația, normele interne ale Companiei și ale prezentului Contract.
- 6.2. Recuperarea prejudiciului cauzat se efectuează în modul prevăzut de legislație.

VII. MODIFICAREA, SUSPENDAREA ȘI ÎNCETAREA CONTRACTULUI

- 7.1. Orice modificări și completări la prezentul Contract se vor perfecta în formă scrisă, se vor semna de ambele Părți și vor constitui parte integrantă a prezentului Contract.
- 7.2. Prezentul Contract poate fi suspendat prin acordul Părților.
- 7.3. În cazul în care prezentul Contract încetează din inițiativa Companiei, aceasta este obligat să înștiințeze instituția de învățământ superior și să contribuie la integrarea Studentului în cadrul altui agent economic.
- 7.4. Perioada de preaviz, în cazul în care încetarea prezentului Contract se face din inițiativa Companiei este de __ zile calendaristice. Perioada de preaviz, în cazul în care încetarea prezentului Contract se face din inițiativa Studentului este de __ zile calendaristice.

VIII. DIVERSE

- 8.1. Prezentul Contract este încheiat pe durata programului de formare profesională în învățământ dual și produce efectele juridice până la _____. La încetarea

prezentului Contract, Părțile pot încheia un contract individual de muncă, în condițiile prevăzute de legislația muncii.

8.2. Durata zilnică a pregătirii teoretice și practice este stabilită prin dispoziția Companiei, dar nu va depăși 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână.

8.3. Orice neînțelegeri între Părți apărute din sau în legătură cu prezentul Contract vor fi discutate în scopul soluționării pe cale amiabilă. În caz de imposibilitate, litigiile vor fi deferite instanțelor de judecată competente ale Republicii Moldova.

8.4. În partea care nu este reglementată de prezentul Contract, relațiile dintre Părți sunt guvernate de prevederile legislației în vigoare, ale actelor constitutive și ale normelor interne ale Companiei.

8.5. Prezentul Contract se va aduce la cunoștința instituției de învățământ superior în care studentul își desfășoară studiile.

8.6. Prezentul Contract a fost încheiat în 2 (două) exemplare originale, câte unul pentru fiecare parte, ambele având aceeași putere juridică, iar o copie al acestuia se prezintă în instituția de învățământ.

Student _____

Companie _____